

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту
Академік НАН України
Б.В. Буркинський
« 5 » серпня 2020р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про систему забезпечення якості освітньої діяльності в
Інституті проблем ринку та економіко-екологічних
досліджень НАН України**

УХВАЛЕНО

Вченою радою
ІПРЕЕД НАН України
Протокол № 11
Від « 31 » липня 2020р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Визначення термінів.....	4
3. Принципи та процедури забезпечення якості освітньої діяльності.....	5
4. Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм.....	7
5. Оцінювання здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників та оприлюднення його результатів.....	7
6. Забезпечення підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників.....	8
7. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти за кожної освітньо-науковою програмою	8
8. Забезпечення публічності інформації про освітньо-наукові програми, ступені вищої освіти та кваліфікації.....	9
9. Забезпечення академічної доброчесності.....	9

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України» (далі - Положення) розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, Довідника користувача ЄКТС, інших нормативно-правових актів з питань вищої освіти, Статуту Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (далі – ІПРЕЕД НАНУ), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті», затвердженого рішенням Вченої ради Інституту (протокол № 11 від 31.07.2020р.).

При розробці Положення також враховані норми Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) Київського національного економічного університету, Положення про організацію освітнього процесу в Інституті ядерних досліджень НАН України (в частині системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Національному транспортному університеті.

1.2. Положення регулює процеси, пов'язані з наданням послуг у сфері освітньої та наукової діяльності, та спрямоване на підтримку високого рівня надання освітніх послуг в ІПРЕЕД НАНУ.

1.3. Відповідальним за функціонування та безперервне вдосконалення системи забезпечення якості освітньої діяльності є директор ІПРЕЕД НАНУ.

Відповідальними за процеси забезпечення якості освітньої діяльності в межах її процесів є вчений секретар ІПРЕЕД НАНУ, завідуючі відділів, керівники груп забезпечення наукових спеціальностей та уповноважені особи.

1.4. Система забезпечення якості освітньої діяльності ІПРЕЕД НАНУ надалі – СЗЯОД), являє собою взаємозумовлену та взаємопов'язану сукупність змісту, форм, методів, технологій і засобів навчання, проміжного та підсумкового оцінювання якості професійної підготовки майбутнього фахівця, а також умови їх реалізації.

СЗЯОД, згідно Закону України «Про вищу освіту», передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;

- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти та наукових і науково-педагогічних працівників і оприлюднення його результатів;
- забезпечення підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньо-науковою програмою;
- забезпечення публічності інформації про освітньо-наукові програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення академічної доброчесності;
- інших процедур і заходів.

1.5. Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України забезпечує безперешкодний доступ до Положення через його оприлюднення на офіційній веб-сторінці.

1.6. Положення ухвалюється Вченою радою та затверджується директором ІПРЕЕД НАНУ. Зміни та доповнення до Положення вносяться за поданням адміністрації та Вченої ради ІПРЕЕД НАНУ.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Згідно Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та Довідника користувача ЄКТС:

освітня діяльність – діяльність ІПРЕЕД НАНУ, що проводиться з метою здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб;

освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність вивчення їх, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг;

якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу в ІПРЕЕД НАНУ, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань;

стандарт вищої освіти ІПРЕЕД НАНУ – сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності ІПРЕЕД НАНУ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної з освітніх програм;

здобувачецентроване навчання – підхід до навчання, що характеризується інноваційними методами викладання, спрямованими на активну комунікацію здобувачів вищої освіти і викладачів та оснований на сприйнятті здобувачів як активних учасників власного навчання, що розвиває універсальні компетентності, такі як вирішення наукових проблем і критичне мислення.

3. ПРИНЦИПИ ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Забезпечення якості освітньої діяльності в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України базується на таких принципах:

- відкритість усіх процесів, пов'язаних із наданням освітніх послуг;
- сучасність змісту, форм, методів і технологій навчання здобувачів і слухачів;
- варіативність і гнучкість у реалізації освітніх програм;
- об'єктивність оцінок і суджень, постійна рефлексія;
- процесний підхід;
- безперервне вдосконалення;
- обґрунтованість рішень на підставі аналізу повної та об'єктивної інформації;
- практична спрямованість освітнього процесу, відповідність потребам ринку праці.

3.2. Політика ІПРЕЕД НАНУ у сфері якості спрямована на:

- організацію системи забезпечення якості;
- участь в удосконаленні СЗЯО здобувачів вищої освіти та наукових і науково-педагогічних працівників;
- сприяння академічній доброчесності;
- залучення зовнішніх учасників до забезпечення якості освітньої діяльності.

3.3. Політика ІПРЕЕД НАНУ у сфері якості спрямована на системну консолідацію зусиль щодо забезпечення:

- збалансованого розвитку ІПРЕЕД НАНУ на інноваційних засадах;
- інтегрованості у міжнародну систему науки та освіти;
- академічної мобільності;
- фінансової стабільності ІПРЕЕД НАНУ;
- розвитку фундаментальної та прикладної науки і соціальної значущості її результатів;
- створення конкурентоспроможних на світовому ринку освітніх програм;
- постійного вдосконалення якості вищої освіти;
- запровадження інноваційних освітніх технологій;
- соціальної захищеності наукових, науково-педагогічних співробітників і здобувачів вищої освіти;
- адекватних матеріально-технічних умов провадження наукової та освітньої діяльності.

3.4. Система внутрішніх документованих процедур складається з:

- Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України права на академічну мобільність;
- Положення про дотримання академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України;
- Етичного кодексу здобувача вищої освіти в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України;
- Положення про порядок атестації аспірантів та докторантів Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України;
- Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України;
- Положення про науково-дослідницьку практику здобувачів третього рівня освіти доктора філософії;
- Положення про освітні програми та навчальні плани;
- Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти;
- Положення про опитування аспірантів;
- Положення про Раду молодих вчених Інституту;
- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук;
- Положення про атестацію аспірантів та докторантів;
- та ін.

3.5. Система зовнішніх документованих процедур складається з нормативно-правових актів, регулюючих сферу освітньої діяльності, національних і галузевих стандартів України, міжнародних стандартів, норм і міжнародних стандартів.

4. ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ

4.1. Розроблення, моніторинг та періодичний перегляд науково-освітніх програм проводиться щорічно з обов'язковим обговоренням їх на засіданнях Вченої ради (семінарів відділів) із зазначенням ресурсів, наявних у фондах бібліотеки (основної літератури, фахових періодичних видань, електронних, мультимедійних ресурсів тощо).

4.2. Освітньо-наукові програми формуються відповідно до потреб суспільства, з урахуванням тенденцій розвитку економіки країни і т.п. До розробки освітньо-наукових програм залучаються представники бізнес-товариства, стейкхолдери, здобувачі вищої освіти та інші заінтересовані особи.

4.3. Освітньо-наукові програми вміщують перелік дисциплін у структурно-логічній послідовності та конкретні результати навчання (компетентності).

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ ЙОГО РЕЗУЛЬТАТІВ

5.1. Згідно вимог Закону України «Про вищу освіту», в ІПРЕЕД НАНУ функціонує рейтингове оцінювання освітніх, наукових, інноваційних та інших досягнень суб'єктів освітньо-наукового процесу, а саме:

– здобувачів вищої освіти – щорічно, згідно з Положенням про порядок атестації аспірантів і докторантів ІПРЕЕД НАНУ;

– науково-педагогічних працівників – щорічно, відповідно до Положення про рейтингове оцінювання наукових працівників Інституту;

6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

6.1. Вимоги до кадрового забезпечення освітньо-наукового процесу в ІПРЕЕД НАНУ регламентовані Ліцензійними умовами провадження

освітньої діяльності, Статутом ІПРЕЕД НАНУ, Положенням про порядок конкурсного відбору наукових працівників ІПРЕЕД НАНУ.

6.2. Наукові та науково-педагогічні працівники ІПРЕЕД НАНУ 1 раз на 5 років проходять обов'язкове підвищення кваліфікації відповідно до Положення про підвищення кваліфікації.

6.3. Метою підвищення кваліфікації є вдосконалення професійної підготовки наукових і науково-педагогічних працівників шляхом поглиблення та розширення їх професійних знань, умінь і навичок, адаптація до міжнародних стандартів освітньо-наукової діяльності.

7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕОБХІДНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, В ТОМУ ЧИСЛІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЗА КОЖНОЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ

7.1. СЗЯО гарантує, що всі ресурси для організації освітньо-наукового процесу є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти проінформовані про їх наявність.

7.2. Для забезпечення належного рівня надання освітніх послуг, мінімальний рівень яких визначений Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, ІПРЕЕД НАНУ надає матеріальні ресурси, які сприяють навчанню здобувачів вищої освіти (оснащені аудиторії, кабінети, бібліотека, навчальне обладнання, комп'ютерна техніка, доступ до мережі Інтернет тощо), підтримку наукових керівників і консультантів.

7.3. Проводиться планова робота з удосконалення матеріально-технічної бази ІПРЕЕД НАНУ шляхом залучення коштів держбюджету, грантів міжнародних проектів, коштів спонсорів та підприємств реального сектору економіки.

7.4. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу в ІПРЕЕД НАНУ включає в себе: освітні програми; навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін; навчальна література; конспекти лекцій в електронному та паперовому вигляді; методичні матеріали для здобувачів вищої освіти з питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання різних видів робіт тощо.

7.5. Робота зі створення та удосконалення інформаційного забезпечення освітньої діяльності в ІПРЕЕД НАНУ спрямована на досягнення відповідності вимогам освітніх програм, ліцензійним та акредитаційним вимогам для цього виду діяльності. Важливу роль відіграє наукова бібліотека, яка має великий фонд наукової літератури.

7.6. З метою досягнення здобувачами вищої освіти прогресу в академічній діяльності, забезпечуються умови академічної мобільності, що регламентується Положенням про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України права на академічну мобільність.

8. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОСВІТНЬО-НАУКОВІ ПРОГРАМИ, СТУПЕНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ

8.1. В ІПРЕЕД НАНУ є офіційний веб-сайт, який містить основну інформацію про його діяльність (структуру, ліцензії та сертифікати про акредитацію, наукову, освітньо-наукову, видавничу, атестаційну (наукових кадрів) діяльність, наукові структурні підрозділи, їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактну інформацію).

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті ІПРЕЕД НАНУ, систематично оновлюється.

9. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

9.1. Згідно Закону України «Про освіту», академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітньо-наукового процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

9.2. Система заходів з забезпечення академічної доброчесності співробітниками ІПРЕЕД НАНУ та здобувачами вищої освіти регламентована Положенням про дотримання академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України.